

ZNÁTE STARÉ PLODINY? aneb KVÍZ O CENY!

Pro čtenáře Bio jsme tentokrát pro osvěžení paměti i procvičení mozkových buněk připravili tento kvíz. Test je to poměrně obtížný, ba u některých otázek až velmi obtížný. Kdo však čte Bio pozorně a dlouhodobě, ten může zvládnout příslušné body bez velkých problémů. Výhodou je také dobrá znalost lidových písni, rčení a hádanek – tedy lidové kultury. Tudíž nemusíte být zrovna zemědělci či zahradníci, a přesto např. otázku číslo 3 úspěšně zodpovíte. Na vyplňování máte čas do konce měsíce října a protože jak, řečeno, je kvíz těžký lze samozřejmě použít literaturu, internet apod. Pište prosím čitelně, nejlépe hůlkovým písmem, nezapomeňte uvést svoji adresu ev. telefon. Pokud některou otázku nevíte, nevadí. Prostě ji vynechte nebo tipněte, při hodnocení budeme spíše mírní a shovívaví, takže se nebojte poslat i testy, které nebudou zcela stoprocentně vyplněny. Tedy s chutí do toho!

1. NAPIŠTE ODBORNÉ NÁZVY NÁSLEDUJÍCÍCH PLODIN (NAPŘ. KŘIBICE – ŽITO): KVAK

cherchňa
pecoky
šparglovky.
turkyň
balšámka
kobzole
suržica
vrapčinky
boží dřívce
gengel
dumlík
množilka
kamenáč
vopich
ovčí hubičky.
řehtáč
burína
ovesný kořen
pečárka
židovské brambory.
škaredky
štrůdláky
okrýž
dřenka
rosa

2. SPRÁVNOU ODPOVĚĎ ZAKROUŽKUJTE

I. Název jadernička vznikl

- a) podle abnormálně vyvinutého jádřince této odrůdy,
- b) vystihuje její jadrnou, tedy výrazně aromatickou chuť,
- c) je to jabloň vzniklá z jádra.

II. Všedobr je

- a) severomoravský nářeční výraz pro dobromysl,
- b) stará zelenina a léčivka příbuzná řepě,
- c) jednoletá pícnina podobná kolenci.

III. Tzv. kmínové žito bylo tak označováno

- a) podle velikosti svého zrna,
- b) dle pro žito nezvyklé hnědé barvy,
- c) poskytovalo chléb kořenitě vůně a do takového chleba se už kmín nemusel přidávat.

ZNÁTE STARÉ PLODINY? aneb KVÍZ O CENY!

IV. Boryt sloužil pro získávání barvy

- a) červené,
- b) žluté,
- c) modré.
- d) v závislosti na pH jichy oranžové nebo hnědé

3. Napište úryvky pěti známých lidových (zlidovělých) písní, v nichž se objevují kulturní rostliny (např. Sil jsem proso na souvrati...)

- a)
.....
- b)
.....
- c)
.....
- d)
.....
- e)
.....

4. Jaký význam mají následující lidová rčení, ve kterých se vyskytují pěstované rostliny (např. Bylo tam lidí jako máku = Bylo tam velké množství lidí)

- a) Ze zelé sa uši hore držá
.....
- b) Rosypala sestře mak
.....
- c) Sedí tam jak kvak
.....
- d) Hraje mu v řiti oves
.....
- e) Už sem ťa viděl jak v trnky rok
.....

5. Rozluštěte následující lidové hádanky (např.: Matka v zemi odpočívá, tatík do nebe se dívá, syn po světě lidí bláznívá = chmel):

- a) Zelená jsem, tráva nejsem; žlutá jsem, vosk nejsem; tvrdá jsem, kost nejsem; sladká jsem, med nejsem.
- b) Plná škola dětí a nemají kudy ven.
- c) Sedí panna na hrádkách o devíti kabátkách, přec je jí zima.

Jméno a příjmení

Ulice **č. p.**

PSČ **Město**

telefon (mobil)

Vyplněný test vložte do obálky a zašlete nejpozději do středy 31. října 2007 na adresu Gengel o.p.s., Veselka 52, 374 01 p. Trhové Sviny. Obálku prosím v rohu označte heslem "KVIZ". Vyluštění přineseme v prosincovém Bio.

PRO TŘI SPRÁVNÉ LUŠTITELE JSME PŘIPRAVILI TYTO STYLOVÉ CENY:

1. cena: **Staré dobré chutě** - dárkový balík s vybranými starými plodinami (např. dýně, mrkev, fazole...) na vaření do kuchyně - pro gurmány i pro obyčejné kuchařky.

2. cena: **Předplatné BIO** - celoroční předplatné Bioměsíčníku pro rok 2008 (možno i jako dárek)

3. cena: **Fazolový mix** - balíček se vzorky osiv vybraných osvědčených starých a krajových odrůd fazolí pro setí na biozahrádku v roce 2008 (tyčkové i keříčkové, pro potěchu oka i žaludku, na jídlo i na okrasu...)